

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 15 K
3/4 10 „
1/2 5 „

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipot po Goriškem in Gradščanskem“, in „Kazipot po ljubljani in kranjskih mestih“, dalje dva trati v letu „Vožni red železnic, parnikov in poštne zvez“.

Naročnino sprejema upravnistvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadstr. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez dopolnjenega naročila se ne oziramo. Oglasi in poslanice se računajo po Petič-vrstah če tiskano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za oblike in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

„Prava kmečka stranka“ in njeno delo za kmeta.

II.

Predsednik S. L. S. na Goriškem, torej „prave kmečke stranke“, dr. Anton Gregorič, si ni stekel v državnem zboru za kmeta nobene druge zasluge od te, da je glasoval proti znižanju davka za kmeta. Gregoriču je kmet deveta briga. Rabi ga samo pri volitvah. Če se obrne kak kmet do njega kot državnega poslanca, mu še odgovora ne da in seveda tudi ne stori nič zanj. Tak je bil vedno, tak je in tak bo.

Kaj pa v deželni zboru? Tu je res delal dr. Gregorič uzorno za kmeta. V času Pajer-Gregoričevega gospodarstva v deželni hiši so, iz same ljubezni do slovenskega kmeta seveda, čudovito narasle potrebe. V devetih letih so narasli deželni izdatki za 1,332.000 kron, to je za 275%. Upravniki so narasli tako, da je stal deželni urad l. 1908. — K 178.000, leta 1899. pa 27.500 K. Deželne doklade rastejo v strah in grozo davkoplačevalca; pri užitini od 20% na 120%. Od 100 K čistega katasterskega prisosa se plača 62 K, ostane posestniku torej le 38 K. Od najemnine hiš se plačuje po 37 in 39 K. Užitina na vino znaša po 18, oziroma 13 K, in yendar je vino glavni pridelek dežele. Za letošne ostane v proračunu nepokritega K 186.200, za prihodnje leto je preračunjen primanjkljaj na 253.000 K. Kakšnega vruga so delali s podporami! Kako so bobnali klerikalci, da hočejo pomagati kmetu s podporami, ali pokazalo se je, da so te podpore v glavnem le pesek v oči volilcem. Blizu 400.000 dovoljenih podpor ni izplačanih. In kakšne so te podpore? Za kmetijske zadruge, za zboljšanje travnikov, obnovitev vinogradov, ceste itd. — torej za same kmetijske namene se je z bobnom naznanilo 400.000 K podpor, z grobnim molkom pa se jih ni izplačalo. Tako dela „prava kmečka stranka“ za kmeta! Dežela ima polno dolgov, do 3 1/2 milijona K novih dolgov, novih dohodkov pa ni od nikoder. — Najgrše pri vsem tem se je postopalo s ti-

stimu slovečimi brezobrestnimi posojili. Čakali so ubogi vinogradniki zama. Za norca so jih imeli povsodi, kamor so se obrnili. Med tem pa deželni odbor ni izplačal deželnega prispevka 50.000 K. Res velika skrb za trpečega vinogradnika. Kaj se je zgodilo z deželno norišnico, smo že opetovano razlagali. Iz same ljubezni do slov. kmeta so jo postavili v Gorici, kjer se hočejo Lahi okoristiti ž njo. Do danes stane že okoli 1 in pol milijona K; dovoljeno je bilo za zgradbo pa 950.000 K. Vse delo za našega slovenskega kmeta!

V deželni zboru je bil dr. Gregorič jako priden, kadar je šlo za interese — Lahov. Gregorič je pomagal iz srca rad, da so se znižale Lahom obresti za tržiško ravan v znesku 764.000 K na 2%, kar pomeni za deželo precejšnjo izgubo na letnih obrestih. Gregorič je rad pomagal za velika deželna in državna posojila v namen osuševanja furlanskih močvirij, pomagal je proti malariji in pelagri — ali za zdravstveni zakon, ki bi prišel prav Slovincem, se ni pobrigal skupno s svojimi laškimi zavezniki. Za obrambena dela v Furlaniji, regulacije itd. so šli tisočaki in tisočaki, za slovensko stran bore malo ali nič. Tisočkrat večja potreba je regulacija Vipave nego raznih hudournikov po Furlaniji, toda Vipava dela škodo naprej in jo je napravila veliko tudi letos v slavo Gregoriča in Berbuča.

V deželni hiši bi se moralo razviti prav intenzivno kmetijsko gospodarstvo. Saj čutimo prebridko, kaj potrebuje vinogradništvo, sadjarstvo, živinoreja! Ali za časa Pajer-Gregoričevega gospodarstva smo pač videli, kako se je večal in širil uradniški aparat, da so poskočili troški že do lanskega leta za celih 100.000 K, nismo pa videli skrbni za povzdigo kmetijstva, s katero se tako baha „prava kmečka stranka“. Leta 1903. se je izdalo za kmetijstvo celih 73.000 K, na stopno leto 1904. se je izdalo 64.000 K (torej manj), leta 1905. že samo 53.000 K. Troški so rasti na vse strani — za kmetijstvo pa se je izdajalo vedno manj. Take zasluge za slovenskega kmeta ima dr. Anton Gregorič, predsednik S. L. S., torej „prave kmečke stranke“. Za leto 1907. (bližale

so se volitve! Tu treba pokazati skrb za kmeta!) se je preudarilo za kmetijstvo 114.000 K, ali od teh je odpadlo na kmetijski šoli 42.000 K, torej je ostalo za vse kmetijstvo v celi deželi 72.000 K. Lah pa hočejo izdati povsodi najmanj polovico, če ne več. Torej kaj je ostalo od te svote za slovensko kmetijstvo?

Tu vidite „pravo kmečko stranko“ na delu za kmeta! Kako so se trudili naši napredni poslanci v minolem deželni zboru, da bi se res kaj doseglo za kmetijstvo, koliko važnih predlogov so stavili, kako se je s povzdignjenim glasom potegoval Štrekelj za vinogradnike — pa vse je bilo zaman, ker nista hotela Pajer in Gregorič, ki je predsednik „prave kmečke stranke“ na Goriškem.

Govor dr. Kramača

v delegacijah pri razpravi o vnanji politiki.

Govor podajemo v glavnih potezah:

„Za aneksijo Bosne in Hercegovine ni ne pravih, pa tudi ne moralnih razlogov. Vzlic 40-letni mirovni politiki si je Avstrija pridobila le malo simpatij. Vzrok temu je v nje jednostranski narodni politiki, ki je na eni strani nemška, na drugi pa madjarska. Zahteva, da se Bosna priklapi Ogrski, je naravnost razdražljiva, ker ga ni več na vsem svetu človeka, ki bi verovel v ogrsko svobodo. Ali naj se je Bosna osvobodila iz turškega jarma zato, da pride v ogrski jarm?!

Nesreča za veliko historično politiko je, ker se v vsej Evropi smatra Avstrijo kakor zatočišče reakcije. V njej se gleda tisto silo par excellence, ki si je postavila kakor vladni princip: divide et impera. Tega se ne boje le pri nas, ampak tudi v anektirani Bosni. Javna uprava naj skuša ljudjem pomagati, povzdigniti jih kulturelno in gospodarsko in potem bo dobička iz te kulturelne in gospodarske povzdige.

Slovensko vprašanje se bliža z orjaškimi koraki. Po svojem porazu na skrajnem Vztoku se mora Rusija povrniti na svoj prvotni te-

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnistvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnina in oglase je plačati loco Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le urednistvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog urednistva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soča“ vsak petek in stane vsa leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolsk ul., Jellersitz v Nunski ul., Ter. Leban na tekašišu Jos. Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v pokopališni ulici, I. Matiusi v ulici Formica, I. Hovašek v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

melj; mora postati slovanska. Rusija mora postati slovanska, da si pomore preko mizerije, v kateri se nahaja, in da izpolni svojo historično misijo. Mora pa rešiti slovansko vprašanje najprej v svoji notranjosti. Slovanstvo, ki je propovedujemo mi, ni nikako osvojevalno Slovanstvo, marveč je to Slovanstvo — medsebojne ljubavi, sponovanja in svobode! Avstrija potrebuje take evolucije v ruski politiki. Avstriji ne treba bati se pred slovanskim vprašanjem, ako bo v svojem notranjem pravici nasproti Slovanom in se sečno, ako Slovani na Ogrskem ne bodo več tako tlačeni, kakor so sedaj v resnici. Razburjenje radi aneksije ne bi bilo tako veliko, ako ne bi obstajala nevarnost, da Bosna pripade k Ogrski. V tem slučaju bi postalo slovansko vprašanje akutno in nastala bi velika nevarnost za Avstrijo, kajti simpatije vseh pošteno liberalnih ljudi niso na strani Ogrske.

Avstrija je postavljena danes med slovansko in nemško vprašanje in ekzistenčno vprašanje te monarhije je, da-li se ti dve veliki vprašanji rešita mirno ali katastrofalno? Stiki med narodi so danes drugačni, nego so bili nekdanj. Postali so neizrečno občutljivi in tesni. Pri nas se ni nikdar znalo vpoštovati teh stikov v notranji politiki nasproti Nemcem. Ali tudi Nemcev se ne sme pritiskati, ker potem bi postalo nemško vprašanje akutno, kar bi bilo ravno tako velika nevarnost za Avstrijo. Ali, ako Nemci menijo, da so tlačeni že tedaj, ako oni sami ne morejo gospodovati in tlačiti druge — potem seveda jim ni možno pomoči.

V svoji lojalnosti niso Slovani delali nikakih težkoč proti aneksiji. Ali tega se ne more zahtevati od njih, da bi v trenutku, ko gre za aneksijo, nehali biti Slovani! Ko se hoče presojati razpoloženje naroda, se mora uporabiti objektivno in subjektivno merilo. Ako se sodi objektivno, treba priznati, da je bila aneksija nekaj samo ob sebi umevnega, kar je naravno moralo priti iz okupacije, da se po aneksiji prav za prav ni nič spremenilo na Balkanu in da državne pogodbe niso povsodi, nekaj najsvetejega. Ako sodimo objektivno, treba tudi nasproti Srbom naglašati,

Dvajset let pozneje.

Nadaljevanje

== „Treh mušketirjev“. ==

Francoški spisal:

== ALEXANDRE DUMAS. ==

(Dalje.)

Ta luknja je vodila v majhen kabinet pod kraljevo sobo. Od tu bi se dal z drogom ali pa z močnimi rameni dvigniti del parketa v kraljevi sobi — in to je bila Porthosova skrb; kralj bi se potem spustil skozi to odprtino, zlezel s svojimi rešitelji pod oder morišča, ki je imelo biti krog in krog zagrnjeno s črnimi preprogami; tu bi tudi on oblekel delavsko obleko, ki je bila že pripravljena zanj, in odšel bi brez strahu in brez vsakega sumničenja s štirimi svojimi tovariši na ulico.

Straža bi jih pustila brez vsakih sitnosti dalje, ker bi jih smatrala za delavce, ki so dokončali svoje delo pri morišču.

Ladja je že čakala nanje, kakor smo povedali zgoraj.

Ta načrt je bil drzen, enostaven in lahek, kakor vse, kar se porodi iz naglega sklepa.

Athos si je razpraskal svoje lepe, bele, drobne roke s kamenjem, ki ga je Porthos rušil iz zidu, on pa metel na cesto. Že je lahko vtaknil glavo pod okraske, ki so krasili balkon, čez par ur vtakne lahko celo truplo skozi to luknjo. Pred dnevom bo luknja dodelana, in d'Artagnan jo skrije pod gubami zavese,

ki jo obesi tudi ob zidu palače. D'Artagnan se je izdal za francoskega delavca, in pribijal je zaveso kot najspretnejši tapetnik. Aramis pa je obrezaval zaveso, kjer je bila predolga; segala pa je prav do tal in zakrivala ogrodje mrtvaškega odra.

Slednjič se je začelo svitati nad strehami hiš. Pri velikem ognju, v katerem je gorela šota in premog, so se greli delavci v tej mrzli noči od 29. na 30. januarja; tudi oni, ki so delali z največjo unemo, so prenehali delo vsak hip ter se šli gret. Samo Athos in Porthos se nista genila od svojega opravila. In tako je bila pri prvem svitu luknja dodelana. Athos je zlezel skozi njo ter nesel s seboj obleko, ki so jo bili napravili za kralja, zavito v odrezek črne zavese. Porthos mu je podal še klešče skozi odprtino, in d'Artagnan je pribil tudi ob zidu črno zaveso, za katero je izginila luknja in oni, ki je bil skrit v njej; ta potratnost d'Artagnanova je bila torej zelo potrebna in koristna.

Athos je imel samo dve uri dela, da stopi v zvezo s kraljem; in kakor so prijatelji preračunali, so imeli še cel dan pred seboj, ker je iginil rabelj in je bilo treba poslati po drugega v Bristol.

D'Artagnan je oblekel zopet svojo obleko kostanjeve barve in Porthos svojo rdečo suknjo; Aramis se je odpravil k Juxonu, da bi šel z njim h kralju, če bo le mogoče.

Vsi trije so se imeli sniti opoldne na trgu Wite-Hall, da bi videli, kaj se godi.

Predno je ostavil Aramis morišče, se je približal luknji, kjer je bil skrit Athos, da mu pove, da bo skušal priti h Karlu.

— Z Bogom torej in bodite pogumni, pravi Athos; povejte kralju, kako stojé stvari: recite mu, naj potolče po tleh, kadar bo sam, zato da bom lahko mirno nadaljeval svoje delo. Če mi more Parry pomagati s tem, da odvdigne že naprej spodnjo mramorno ploščo pri kamnu, bo toliko prej narejeno. Vi, Aramis, skušajte ostati ves čas pri kralju. Govorite glasno, zelo glasno, zakaj poslušali vas bodo pri vratih. Če bo v sobi sami kaka straža, umorite jo brez obotavljanja; če bosta dve, naj umori Parry eno, vi drugo; če bodo tri, dajte se usmrtiti, toda rešite kralja!

— Bodite bre skrbni, pravi Aramis, vzamem s seboj dve bodali, da dam eno Parry-ju. Je to vse, kar ste mi hoteli povedati?

— Da, le pojdite; toda opozorite kralja, naj se nikar ne udaja krivi velikodušnosti; če se bo treba boriti, naj pobegne, dočim se boste vi borili. Ko se zopet zagrne plošča nad njegovo glavo in ostanete vi mrtvi ali živi na tej plošči, bo treba najmanj deset minut, da najdejo luknjo, skozi katero uide. V teh desetih minutah že nekaj prehodimo in kralj bo rešen.

— Zgodi se, kakor pravite, Athos, dajte mi roko, zakaj morda se ne vidi va več.

Athos objame Aramisa okoli vratu, rekoč:

— To je za vas. Če umrjem, recite d'Artagnanu, da ga ljubim kot svojega otroka in objemite ga namesto mene. Pozdravite mi tudi vrlega, dobrega Porthosa. Z Bogom.

— Z Bogom, pravi Aramis. Tako gotovo se mi zdaj zdi, da bo kralj rešen, kakor gotovo držim v svoji roki najpoštenejšo roko na svetu.

da se v njihovi situaciji prav za prav ni nič spremenilo in da niso mogli nikdar računati na to, da bi Avstrija dobrovoljno ostavila Balkan.

Če pa se umislimo v dušo Srbov in če subjektivno presojujemo njihovo razpoloženje, potem pa moramo priznati, da je situacija, v kateri se nahajajo, grozna. Od vsega sveta, od morja, so odrezani in so odvisni od „muh“ avstrijskih ministrov in avstrijskih agrarcev. S stališča naših interesov je položaj jugoslovanskih držav Srbije in Črnogore važnejši, nego položaj Turčije. Če hočemo res ostati na Balkanu in si pridobiti neke simpatije, moramo gledati, da Srbe pomirimo. Pokazati moramo, da umejemo njihovo situacijo. Z druge strani pa treba svetovati tudi Srbom, naj bodo pametni in naj se ne spuščajo v nikake aventure, ki bi se mogle zanje slabo zvršiti.

Monarhija bo morala pred uredbo bosanske uprave dokazati, da ima sploh pravico do misije, ki naj prebivalcem Bosne in Hercegovine da svobodo. Nova uprava mora ustvariti iz tega naroda popolne in ne samo na pol državljane, če tudi bi se jim ne priznala pravica govoriti o skupnih stvareh. Uredbe, ki se ustvarijo v Bosni in Hercegovini, bodo odločilne za vso bodočnost in za presojanje aneksije. Teh uredbe pa ni smeti poveriti le nekolicim uradnikom, ampak treba slušati zastopstvo naroda! Ustvariti treba pošteno upravo, ki bo hotela pošteno svobodo, ki ne bo tirala germanizacijske ali madjarizacijske politike, ki ne bo povzročala konfesionalnih nemirov, ampak, ki podeli narodu pošteno svobodo.

Poleg misije, da vzdržuje evropsko ravnotežje, ima Avstrija še neko drugo veliko istotako važno, svetovno-zgodovinsko misijo: da poravnava nesprotstvo med Slovanstvom in Nemštvom. Notranja politika Avstrije je odločilna za to, kako bo vršila to zgodovinsko-historično misijo. Ako bi se Avstriji posrečilo, da s pošteno mirovno politiko da narodom čustvo zadovoljstva, ako avstrijska politika vzgoji narode za mirno življenje enega poleg drugega, in ako se Avstriji posreči rešiti veliki slovansko-nemški problem, potem bo veliko svetovno vprašanje: Slovanstvo in Nemštvo — veliko manje nevarno. Za Avstrijo so važna le tista vprašanja, ki se tičejo narodov, ki imajo v Evropi krvnih sorodnikov, ki čutijo s svojimi soplemenjaki in mislijo z njimi v žalosti in veselju. Naroda pa, ki je povsem tuji v vsej Evropi, ki je izgubil vse prejšnje simpatije vsled nasilnega zatiranja narodnosti — tega naroda pa se ni treba toliko bati. Takega naroda se je mogel bati le slabotni Dunaj, ker je bil vsled svoje izgrešene politike osamljen in brez podpore drugih narodov. Ako bo hotela Avstrija še nadalje igrati vlogo nemške predstraže, ako bo tirala madjarsko politiko, ali politiko resničnega in ne samo domnevanega zatiranja Nemcev, potem se ne izogne katastrofi, ki jej izida danes ni možno videti. Gotovo pa je, da bi bila država žrtev take katastrofe.

Kdor hoče Avstrijo, ta mora hoteti rešitev problema mirnega skupnega življenja nje različnih narodov. Zaključuje z željo, da ne bi njegov opomin ostal neuslišan.

DOPISI.

Iz goriške okolice.

Iz Št. Andreža pozivlja naš znanec v „Gorici“ dopisnika v „Soči“, da naj pride na dan z imenom. Je! Kako pa je on nedolžen. Da bi mu slavni čitatelji bolj verjeli, razpolaga svojo celoletno plačo onemu, ki bi se mu predstavil ter dokazal, da je res on pisal v „Gorico“.

No, sicer radi verjamemo, da ni on sam krpucal onih dopisov iz Št. Andreža v „Gorici“. Mogoče bi mu primanjkovalo tako lepih tam zbranih besed? Zato pa morata biti v „šponoviji“.

Zelo pa se smeši, ko pravi, da je mnogo klerikalnih in še prav dobrih dopisnikov v Št. Andrežu. Da, da res. Vse polno analfetov imajo, zraven pa še takšne, ki potrebujejo celo večnost, da podpišejo svoje ime. Dragi dohtar, poznamo preobrobo štanderske klerikalce, kaj zmorejo.

Pozivlja dopisnika „Soče“, naj se podpiše, potem da se spravi v pošten boj. Tudi mi pozivljamo dopisnika „Gorice“, naj pride na dan z imenom. Zraven pa tudi naj dr. dokaže, da je neresnica, kar je pisano v „Soči“ iz Št. Andreža!

Torej, če so res tako pošteni klerikalci v Št. Andrežu, kakor se hlina g. dr., naj prej se oni podpišejo pod tiste lepe dopise, potem se tudi mi podpišemo ter bomo se bojevali javno. Dokler pa tega ne bo, ostanemo pri svojih sklepih: Na dan mora priti vse delovanje pobožnega g. k. in zraven pa tudi smešnost g. dr. Onadva se že dobro spominjata, kako in kaj...

Opravičnje se le g. dr. po „Gorici“, da on ni pisal onih člankov iz Št. Andreža. Res hlabre dr. ima klerikalna stranka. Še ponosen bi moral biti, da velja med ljudstvom za prvega boritelja in „pisatelja“ klerikalnega in katoliškega lista, ne pa da se opravičuje tako otročje. Torej on velja tudi za „klerikalnega otročaja“, kakor jih nazivlja šef Gregorčič? Kje je pogum, Matiček!

Se nekaj. Kakor slišimo, se je naš g. kurat tako odebelel, da si mora prizidati še eno dvorano, koder bo lažje tekal ko ga zgrabi njegova jeza. Potem bo imel več prostora, da bo zamogel napraviti tako velik omoh, da bo lahko skotil na vse štanderske neklerikalce ter jih tako ugonobi. Ali pa mogoče je sedanjí farovž premajhen za razne klerikalne namene?

Do sedaj je zadostoval vsem njegovim prednikom farovž, dasiravno so bili debelejši, njemu pa ne. Kdo bo pa plačal te stroške? — Cerkev, bi lahko odgovoril g. kurat. Od kod pa dobi cerkev? Vprašamo! Ubogo ljudstvo sklada cerkvi krvave žulje. Kar nam ni zadosti uničila suša tako, da se spogledujemo, s čim plačamo davke, najemnino in obresti,

zida in se šopiri g. kurat kakor se mu poljubi z našimi žulji. Če ima preveč denara cerkev, naj pomaga plačati tam, od koder je spumpal pokritje zgradbe cerkve, ne pa po nepotrebnem metati v vodo denar. Pozor, sovaščani!

Pravicoljubi.

Iz komenskega okraja.

Iz Komna se poroča, da v županiji Komnen so vsi krajevni napisi in sploh vsi drugi napisi, ki se tičejo županstva, po vseh vaseh županstva vže 2 leti sem le v slovenskem jeziku; kjer bi morda še ne bili, se to takoj zgodi.

Iz ajdovskega okraja.

V Ajdovščini je umrla gospa Marija Jochmann, rojena Trpin, v starosti 67 let. Hitro je sledila svoji hčeri. Naj počiva v miru. Preostalim naše sožalje!

Iz Ajdovščine. — Vabi se k rednemu občnemu zboru „Lavrčičeve javne knjižnice“, ki se bo vršil dne 8. novembra t. l. ob 3. popoldne v dvorani gospoda Bratine v Ajdovščini po sledečem dnevnem redu: 1. poročilo predsedstva, 2. volitev dveh pregledovalcev računov, 3. volitev odbora, 4. slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Opomba: V slučaju nesklepnosti vrši se občni zbor pol ure kasneje z istim dnevnim redom ter je sklepten po §. 9. društvenih pravil brez ozira na število prisotnih članov.

Iz kobariškega okraja.

Izpod Krna. — Člani takozvanih „izobraževalnih“ društev se večkrat ponajajo s svojo veliko izobrazbo. Izobrazili so se baje že toliko, da ne priredijo v društvihih nikakih plesov in da sploh nič ne rajajo. No, v društvu pod komando g. nuncu se bojijo plesati, tem bolj pa vdarjajo po okolici na vseh javnih in zasebnih plesih. Doma v društvu in pri g. nuncu se pa hlinajo kot pravi svetniki. Tako zna „Doife“ in vsa vrsta klerikalnih podrepnikov. Ubogi ljudje: V izobraževalnih društvih ne dobijo nobene izobrazbe, se le poneumnujejo. Seveda kar je znanstvenih knjig in časopisov, jih v takih društvih ne poznajo. Ko bi brali „Sočo“, „Narod“ in druge take liste, bi gotovo drugače delali in sodili.

Iz tolminskega okraja.

„Čitalnica“ na Ponikvah priredi 13. nov. plesno veselico s šaljivo pošto in srečkanjem v prostorih Ivana Kobala št. 28.

Domače vesti.

Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabral g. F. Seljak iz Podbrda pri prosti zabavi v gostilni „pri pošti“ 25. pr. m. K 842.

Imenovanje. — Provizorična policijska koncipista dr. Stanko Trnovac v Trstu in Iv. Mraz v Šibeniku sta imenovana za definitivna policijska koncipista.

Smrtna kosa. — V Gorici so pokopali večraj postreška Ivana Gleščiča, ki je umrl v tukajšnji bolnišnici. Na zadnji poti ga je spremljalo „Slovensko bralno in podporno društvo“ z zastavo. Naj počiva v miru!

V Ljubljani je umrl v bolnišnici Dore Vernik, ki je svoj čas služboval v Gorici.

Goriško učiteljsko društvo vabi k izvanrednemu občnemu zboru, ki bode dne 5. novembra t. l. ob 8¹/₂ uri predpoldne v Gorici v kavarni „Central“ s sledečim vspeodom: 1. „Doneski k izvenšolskemu delovanju ljudskega učitelja“, poročla tov. Možina. 2. Učiteljske petletnice. 3. Nasveti. — Takoj po društvenem zborovanju bode shod učiteljstva goriške dežele, pri katerem se bode razpravljalo o našem sedanjem položaju. — K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Praznik vseh svetnikov in vernih duš dan sta bila letos zopet enkrat brez dežja; dá, naravnost krasno je bilo vreme in toplo. Zato pa je hitela nebrojna množica na pokopališče do grobov svojih dragih.

Prisega vojaških novincev. — V nedeljo 1. novembra je bila slovesna zapisnega vojaških novincev po raznih vojašnicah, v katerih so nastanjeni. Ob 8¹/₂ je bila vojaška maša v cerkvi na Travniku, potem so razvrstili novince s Travnika do Korna, na kar so marširali pred generalom Seibtom. Vseh vojaških novincev je okoli 1500.

Ob bregu Soče blizu Grojne pri Podgori so našli v soboto truplo nekega Miha Železnika. Ta Železnik, ki je doma nekje na Štajerskem ter delavec menda v Zagorju, je prišel v Podgoro poročiti se z Julijano Kodrič, delavko v papirnici. Poročila sta se 24. oktobra t. l. Dva dni potem je Kodrič izginil. Iskali so ga na vse strani, ali nikjer ga ni bilo mogoče najti. V soboto pa so našli njegovo truplo. Raztelesenje je pokazalo, da je bil Železnik ustreljen v srce. Ali se je sam ustrelil ali ga je kdo drugi, ni še dognano. Aretirali so nekega Fr. Kocbeka iz Štajerske, ki je baje poprej občeval s Kodričevom, da bi bil na sumu, da je sokriv Železnikove smrti; ali sodi se, da se je Železnik sam ustrelil ob Soči, katera ga je v soboto vrgla na breg. Kaj bi bilo gnalo 24 letnega mladeniča v smrt, ni znano.

V kakšni družbi je Gregorčič. — V soboto smo čitali v Gregorčičevi „Gorici“: „Ko se je glasovalo (v mestnem svetu goriškem) za spremembo imena Kerenj, so glasovali za to vsi mestni očetje, in od sedaj naprej se bo Korenjski trg imenoval „Piazza Edmondo de Amicis“. Kdo je bil ta „de Amicis“? Velik sovražnik Avstrije! S tem, da so mestni očetje to sklenili, izrekli so se obenem, da odobrujejo njegove napade na Avstrijo.“ — Med tistimi, ki so glasovali za „piazza Edmondo de Amicis“, sta tudi deželna poslanca Venier in Pinavčig, predsedoval je župan in deželni poslanec Bombig. Ti trije pa so najboljši prijatelji in

Aramis je ostavil Athosa, odšel z morišča ter se vrnil v gostilno, zvižgaje naprev neke pesmi, zložene na čast Cromwella. Tu je našel svoja prijatelja, ki sta se grela pri toplem ognju, pila steklenico portiškega vina ter obirala mrzlega piščanca. Porthos je jedel glasno zabavljaje proti nesramnim parlamentarcem, d'Artagnan pa je med jedjo molčal, a koval je v svojih mislih najdrznejše načrte.

Aramis jima je povedal vse, kar je bilo dogovorjeno; d'Artagnan mu je pritrjeval z glavo, Porthos pa z besedami.

— Bravo! je dejal Porthos; sicer bomo pa tudi mi tam, ko pobegne: pod tem moriščem je človek jako dobro skrit, in tu se lahko branimo. D'Artagnan, jaz, Grimand in Mousqueton jih pobijemo osem: o Blaisoisu ne govorim, ta je dober samo za konjskega varha. Po dve minuti za moža, to so štiri minute; Mousqueton porabi še eno, jih je pet; v teh petih minutah prehodite vi lahko že četrt milje.

Aramis pojé naglo košček piščanca, popije kozarec vina ter se preobleče.

— Sedaj grem k Nj. Veličanstvu, pravi nato. Porthos, glejte, da pripravite orožje; pazite dobro na svojega rablja, d'Artagnan.

— Bodite le brez skrbi: Grimand je šel namesto Mousquetona in čuva jatkika.

— Nič ne da, le podvojite svojo čuječnost in ne držite niti trenutek rok križem!

— Rok križem! Prijatelj, le vprašajte Porthosa: ne vidim skoro več, ves čas sem na nogah, tak sem kakor kak plesalec. Mordionx! kako ljubim Francijo v

tem trenutku, in kako dobro je, če ima človek še svojo domovino, kadar se počuti tako slabo v tujini!

Aramis ju ostavi, kakor je bil ostavil Athosa, objemši ju še pred odhodom v slovo. Nato gre k škofu Juxonu, kateremu pove svojo željo. Juxon je ugodil tem lažje Aramis, da ga vzame s seboj, ker je bil že sporočil, da bo rabil mašnika v slučaju, ko bi hotel kralj prejeti obhajilo, zlasti pa še, ko bi hotel kralj slušati mašo, kar je bilo zelo verjetno.

Škof je sedel v svojo kočijo v isti obleki, v kateri je bil prejšnji večer Aramis. Ta je bil še bolj izpremenjen vsled svoje blelosti in žalosti nego vsled svoje dijakonske obleke, in sedel je poleg škofa. Kočija se je vstavila pri vratih palače Wite-Hall; bilo je okoli devetih zjutraj. Nič ni bilo videti, da bi se bilo kaj izpremenilo; predsobe in hodniki so bili vsi zastraženi, kakor prejšnji večer. Dva stražnika sta bila, pred kraljevimi vrati, druga dva sta hodila pred balkonom po odru morišča, na katerem je bil že postavljen mrtvaški hlood.

Kralj je gojil najboljše nade, ko je zopet zagledal Aramisa, so se izpremenile te nade v veselje. Objel je Juxona, stisnil Aramisu roko. Škof je govoril glasno pred vsemi o sinočnjem sestanku s kraljem. Kralj mu je odgovoril, da so obrodile besede, ki jih je bil govoril škof prejšnji večer, sad in da želi zopet podobnega razgovora. Juxon se je obrnil proti navzočim ter jih prosil, naj ga puste samega s kraljem.

Nato so vsi odšli. Ko so se vrata zaprla, pravi Aramis naglo:

— Sir, rešeni ste! Londonski rabelj je izginil; njegov pomagač si je zlomil sinoči nogo pod oknom

Vašega Veličanstva. Oni krik, ki sva ga čula, je prišel od njega. Brezdvomno so že opazili, da je rabelj in treba bo poslati po tega. Imamo torej vsaj do jutri časa.

— Toda grof La Fère? vpraša kralj.

— Je dva čevlja pod vami, sir. Vzemite kopač za oglje, udarite trikrat po tleh, in čuli boste njegov odgovor. Kralj prime s tresočo se roko za kopač ter udari trikrat zaporedoma v enakih presledkih. Takoj so zadoneli pod parketom v odgovor na to znamenje zamolkli, previdni udarci.

— Torej ta, ki mi tu odgovarja, pravi kralj....

— Je grof La Fère, sir, pristavi Aramis. Pot vam pripravljaja, po kateri boste mogli pobegniti. Parry naj privzdigne od te strani to mramornato ploščo, in izhod bo čisto odprt.

— Toda, nimam nikakega orodja za to, pravi Parry.

— Vzemite to bodalo, odvrne Aramis; samo pazite, da ga preveč ne oškrbite, zakaj morali boste morda vrtati z njim še vse drugo nego kamenje!

— O, Juxon! pravi Karol, obrnivši se proti škofu in prijemši ga za roko, pustite molitev za onega, ki je bil vaš kralj....

— Ki je še in ki bo vedno, pravi Juxon ter poljubi kralju roko....

(Dalje pride.)

A. Gabršček v „Trgovskem Domu“.

Cenj. dame in gospodje -- pozor!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko »Original-Viktoria« in najboljšega izdelka.

Po dolgoletnih skušnjah sva se prepričala da ostane »Original« le najboljše.

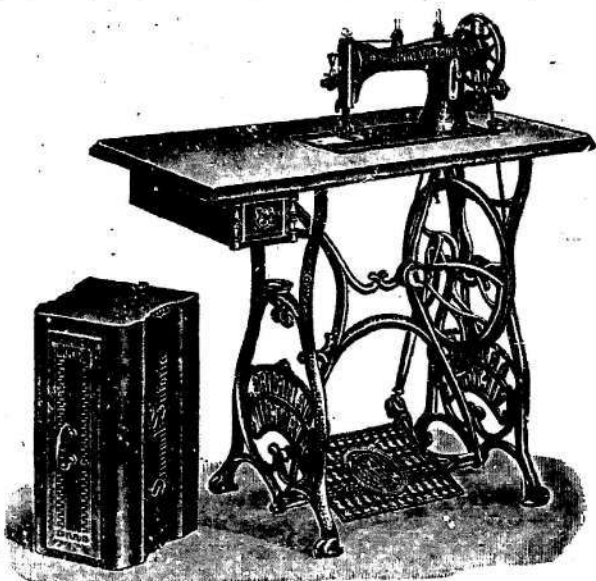
Original-Viktoria stroji delajo še po 15-letni uporabi brezšumno.

Original-Viktoria stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.

Original-Viktoria stroji so najpriljubljenejši za umetno vezenje (rekamiranje). Tvrdo stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original-Viktoria stroji so najboljše vseh dosedaj obstoječih tovarov. Za vsak stroj jamčimo 10 let. Nikdo naj ne zamudi prilike ogledat si pred nakupom »Original-Viktoria stroje«.

Edina zaloga »Original-Viktoria« strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles »puch«, orožja, municije in vseh lovskih priprav pri trdki

KERŠEVANI & ČUK - GORICA

Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

Lastna delavnica in popravilnica RIVA CASTELLO št. 4.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst.) — Telefon št. 79.

Račun poštne hranilnice št. 837.315.

V skupni seji načelstva in nadzorstva z dne 5. decembra 1907. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadružnikom na vknjižbe po 5½%, na varščino ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1907. s 6%.

Stanje 31. dec. 1907: Zadružnikov 1867 z deleži v znesku 99.684 kron. — Hranilne vloge: 1.706.550-77. Posojila: 1.699.186-77. — Rezervni zaklad: 85.954-35. — Vrednost hiš: 112.328-.

CHRISTOFLE & Co. Namizno orodje in posodje vseh vrst.

Priznano težko posrebrnjeno najlepše forme.

Kompletne kasele namiznega orodja, posodja za omako, kavo, čaj, namizni podstavki, umetni izdelki.

Jedino nadomestilo pravega srebra.

Posebni izdelki za hotele, restavracije in kavarne, kakor tudi pensijone gospodinjstvo itd.

C. kr.

dvorni založniki

Christofle & Co. Dunaj I. Opernring 5 (Heinrichshof).

Ilustrovan cenik na zahtevanje. — V vseh mestih zastopano po prekupeh. — Kot jamstvo svoje izvirnosti imajo naši izdelki svojo tovarniško znamko in ime Christofle.

Slovenci, kupujte užigalice v korist družbi sv. Cirila in Metoda!

GORICA.

GORICA.

Narodno podjetje.

Hotel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora. Zbirališče argovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob za tuje od K 1-20 višje. Velik vrt z verando. Stekleni salon s teraso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe. Keglišče. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi in pijače. — Domača in tuja vina. — Plzenjsko in puntigamsko pivo. — Cene jako zmerne. — Postrežba pod novo upravo skrbna in točna.

Anton Kuštrin

trgovec z jedilnim blagom

v Gorici, Gosposka ulica št. 23.

priporoča slav. občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega in kolonijalnega blaga na debelo in drobno. Vse blago je prve vrste, cene nizke, postrežba točna in solidna. Blago se pošilja po pošti in železnici, v mestu pa na dom ako želé gg. odjemalci.

Salon Central

Grand Elektro Bioskop

Piazza Giannastica - Corso Gius. Verdi - Via della Giannastica.

Internacionalno gledališče živečih, govorečih, pojočih in igrajočih podob.

Umetniško in tehnično vodstvo.

Arhitekt A. Tscherne.

2. Vspored:

Vrtinica pri Becenu (najnovejša jako interesantna naravna slika). — Čvetličarica (žalozna iz sedanjega časa). — Marcovi vetrovi. (Zelo smešno). — Spokornica (glinjiv italijanski samospev z violino, cello in spremljevanjem glasovirja). — Zbudite me ob 7. uri (veseli nastopi). — Pomorske vaje v Italij 1908. (edina velikanška originalna naravna slika). — Hamlet. (Jako zanimiva žalozna slika z barvanimi deli). — Odlog obsode (glinjiva žalozna slika). — Tamburaški izhod. (Komične slike).

Predstave:

ob delavnikih 2 veliki predstavi ob 7½ in 8. uri zvečer. Ob nedeljah in praznikih ob 7½, 5, 7½ in 8. uri. Ob sredah in sobotah ob 5. uri predstava s posebnim programom za otroke in diake, kjer plača vsak otrok le 20 vin.

Cene:

Sedež v loži I K 20 vin. — I. prostor 80 vin. — II. prostor 60 vin. — III. prostor 40 vin. — IV. prostor 20 vin.

Opomin

slavnim županstvom!

Podpisani prosim, da vsako sl. županstvo, katero naroča umetne ognje, pošlje svoje naročilo po pošti in sicer: **uradno naročilo opremljeno z podpisom župana in uradnim pečatom.** Istotako mora dočelnik, kateri pride po umetne ognje prinesiti listek, s katerim se mi naroča, da mu izročim umetne ognje. Tudi ta listek mora biti opremljen z podpisom g. župana in uradnim pečatom.

Na drugačna naročila se ne bodem oziral in ne oddajal blaga. To navodilo velja tudi za privatne osebe.

Ferd. Makuc

pirotehnik

Gorica, tekališče Frana Jos. 34.

Namizna jabolka

fine kakovosti po 10.—, 12.—, in 14.— kron za 100 kg razpošilja iz kolodvora v Litiji v vsaki množini po povzetju J. Razboršek v Šmartnem pri Litiji — Kranjsko. 5 kg jabolk z košarico in franko pošljem za K 2.—

Pišite dopisnico

pa dobite najlepše uzorce nove jesenske mode gratis in franco.

Velika razpošiljateljska trgovina

Pregrad & Černetič

Trgovski dom Gorica.

Zahvala.

Zahvaljujem se tem potom prav iskreno vsem činiteljem, ki so o priliki požara z dne 22. oktobra tek. leta na katerikoli način pomagali gasiti ali rešiti. Posebno zahvalo izrekam c. kr. lovskemu bataljonu v Kanalu, njega gg. častnikom in njega moštvu, kanalski prostovoljni požarni straži, postajenačelnistvu kanalskega in onemu goriškega državnega kolodvora, ki sta priskočili na pomoč s svojim gasilnim orodjem, kanalskim tržanom in gospodom od sodnije kanalske, s pomočjo katerih sem rešil celi svoj notarski arhiv.

V KANALU dne 2. novembra 1908.

Dr. Ferdinand Terkuč

c. k. notar.

Denar prihrani, kdor kupi izgotovljeno pohištvo pri

Ant. Breščak-u

v Gorici,

v Gosposki ulici št. 14

(v lastni hiši)

kateri ima v zalogi najbogatejšo

izbero pohištva vseh slogov za vsak stan, priprostejša in naj-

finejšega izdelka.

Daje tudi na obroke.

Lastna delavnica

za tapecirano pohištvo.

Cene brez konkurence.

Različno pohištvo iz železa, podobe na šipe in platno, ogledala, žirna in platno.